

Jeanette EDWARDS et al., *Technologies of Procreation. Kinship in the Age of Assisted Conception*, Manchester, Manchester University, 1993, 185 pp.

JÚLIA RIBOT BALLABRIGA

Aquest llibre és el fruit del treball de recerca iniciat el 1990 sota el títol *The Representation of Kinship in the Context of the New Reproductive Technologies* per l'equip d'antropòlegs dirigit per Marilyn Strathern.

En la introducció, M. Strathern hi exposa els objectius dels diferents investigadors que han participat en l'estudi i la metodologia emprada, alhora que ens mostra breument les raons culturals que porten a establir una connexió entre el parentiu i les noves tecnologies de reproducció. En efecte, per a la cultura moderna euroamericana, Strathern sosté que el parentiu proporciona un context en el qual les persones poden parlar de les relacions basades en la biologia; a partir de la necessitat humana de la procreació es produeixen les relacions de parentiu, i és aquesta procreació la que es veu assistida per les noves tecnologies.

El primer capítol comprèn l'estudi de Frances Price sobre el punt de vista dels professionals clínics i sobre les seves preocupacions entorn de les conseqüències de l'ús de les noves tecnologies de reproducció. A partir de l'estudi de diversos casos, F. Price evidencia que els professionals de la medicina s'han d'enfrontar no ja amb unes noves tècniques sinó amb les expectatives que aquestes creen en les persones que les sol·liciten. Sovint els metges o tècnics han de prendre decisions que són fora del seu àmbit. Més encara, ja no es dóna la relació metge-pacient tal com era entesa tradicionalment, sinó que ara és la parella la que constitueix el pacient com a tal i, a més a més, el metge es converteix en un company o confident al qual la parella demana consell. Price exposa, també, totes les possibilitats que el sistema mèdic de la Gran Bretanya ofereix, i comenta les dificultats que de vegades sorgeixen en l'aplicació de determinades pràctiques, ja que els límits legals o ètics no sempre estan ben definits.

Al capítol següent se'ns presenta un estudi prou diferent. Es tracta d'un estudi realitzat per Jeanette Edwards en una petita ciutat d'Anglaterra: Alltown. En aquest cas, ni els entrevistats són especialistes, ni tampoc no són sol·licitants de cap tècnica de reproducció assistida. Edwards, en la seva investigació, va més enllà de les primeres preguntes generals sobre fertilitat i concepció, i convida els seus informants a discutir i a analitzar quina és la percepció que tenen sobre les implicacions de les diverses tècniques. D'això en resulta una gran variabilitat de perspectives, quasi tantes com persones entrevistades; tanmateix, l'autora destaca l'existència d'una preocupació

comuna per determinats perills que, segons ella, es poden classificar en tres categories: psicològics, biològics i en una tercera que faria referència a la manera com aquestes tècniques poden afectar les relacions socials. En definitiva, la gent d'Alltown interpreta les implicacions de les noves tecnologies de reproducció no com a experts en medicina o biologia sinó a partir de les seves pròpies experiències sobre el parentiu.

Eric Hirsch ens presenta, al tercer capítol, un estudi fet amb vint famílies del centre de Londres i de la ciutat de Berkshire, amb les quals ja havia mantingut contactes anteriorment. Les converses que sosté amb aquestes famílies mostren una sèrie de tensions que es produeixen entre les parelles quan es parla de noves tecnologies de reproducció. En general, troba que tant l'home com la dona estan ben preparats per acceptar que la tècnica pot utilitzar-se per millorar la natura, i que les parelles podrien concebre aquestes millors amb la condició que els canvis de la natura s'esdevinguessin d'acord amb els seus principis: *"In other words, one could give nature a helping hand, as in the case of people having difficulty conceiving children, but this help should go to heterosexual couples: the natural context for conceiving children"* (p. 68). Hirsch destaca així mateix que durant les entrevistes amb les parelles apareixien d'una manera recurrent tres temes que eren associats a les noves tecnologies: el consumisme -quelcom que es presenta en el mercat per comprar; la visió futurista de *Un món feliç* o la del passat del hitlerisme; i la relació entre l'elecció o el desig individual i la societat.

En el quart capítol són els debats parlamentaris allò que s'analitza. Sarah Franklin estudia com els membres del Parlament *House of Commons* i *House of Lords* contextualitzen les noves tecnologies de reproducció a partir de la *Human Fertilisation and Embryology Act* de 1990. El debat, com és natural, versa entorn de les implicacions socials dels avenços tecnològics en el camp de la reproducció. S. Franklin sosté que les reflexions fetes pels parlamentaris avançaven en dues direccions: d'una banda, s'hi abordava la redefinició de les relacions entre els fets de la natura i els socials; de l'altra, s'analitzava l'embrió com una entitat específica, que S. Franklin anomena "nova forma d'entitat del parentiu". L'antropòloga conclou dient que: *"By so concluding, one is both removed from and simultaneously returned to earlier precepts: by reading the embryo as not only constituted by, but constitutive of, the social field surrounding it, a significance to kinship study more characteristic of earlier anthropological eras is revived. So, too, are other anthropological traditions refigured, such as the definition of*

*kinship itself** (p. 130).

A continuació, al cinquè capítol, M. Strathern fa un comentari general dels estudis descrits, destacant-hi el problema de la contextualització de les implicacions socials de les noves tecnologies de reproducció dins del camp del parentiu. Strathern afirma que el parentiu ofereix un context apropiat per entendre els avenços de la medicina reproductiva, però també sosté que no totes les discussions sobre aquestes implicacions socials poden abordar-se des del parentiu.

Finalment, a la darrera secció del llibre, M. Strathern torna a incidir sobre les qüestions més destacades que suggereixen els estudis presentats als capítols anteriors: d'una banda, establir la manera de valorar la incidència de les noves tecnologies de reproducció sobre les relacions de parentiu; i, de l'altra, fixar quins serien els contextos i quines les informacions rellevants per a la realització d'un estudi d'aquestes característiques.

Technologies of Procreation és un llibre recomanable per moltes raons, però bàsicament ho és perquè es tracta d'una eina de treball per a tots aquells antropòlegs que tinguin com a objecte d'estudi l'impacte dels avenços mèdics en l'àmbit del parentiu.